

ГОРДОСТ И ПРЕДРАЗСЪДЪЦИ

PRIDE AND PREJUDICE

By Jane Austen, 1813.

© Стоянка Сербезова-Леви, *превод от английски*

© Фиделия Косева, *дизайнер на корицата*

© Сиела Норма АД

София • 2020

ISBN 978-954-28-3306-2 (мека корица)

ISBN 978-954-28-3307-9 (твърда корица)

ДЖЕЙН ОСТИН
Гордост и
предразсъдъци

Превод от английски:
Стоянка Сербезова-Леву

Първа глава

Всепризната истина е, че заможният ерген се нуждае от съпруга.

Колкото и малко неща да са известни за чувствата и възгледите му, тази истина до такава степен изпълва умовете на съседите му, че веднага щом пристигне в техния край, той е смятан за законна собственост на някоя от дъщерите им.

– Скъпи господин Бенет – изрече госпожа Бенет, – чу ли, че най-накрая Недърфийлд е бил нает? – Господин Бенет ѝ отговори, че не е чул. – Той наистина е бил нает – продължи възбудено тя, – защото госпожа Лонг току-що е била там и ми каза за това. – Господин Бенет мълчеше. – И знаеш ли от кого?

– Щом искаш да ми кажеш, нямам нищо против да чуя.

Тази покана беше напълно достатъчна на съпругата му.

– Госпожа Лонг ми каза, скъпи, че Недърфийлд е бил нает от един богат млад мъж от северната част на Англия. Пристигнал в понеделник с карета, теглена от четири коня, за да разгледа имението. Толкова много го харесал, че веднага се разбрал с господин Морис. Щял да се нанесе в него до Архангеловден. Част от прислугата му щяла да пристигне следващата седмица.

– Как се казва?

– Бингли.

– Женен ли е, или е ерген?

– О, разбира се, че е ерген, скъпи! Богат ерген с годишен доход от четири-пет хиляди лири. Това е чудесно за нашите момичета!

– В какъв смисъл?

– Скъпи господин Бенет – отвърна съпругата му, – как е възможно да си толкова досаден! Нима не се досещаш, че възнамерявам да го оженя за една от тях?

– С такива намерения ли е пристигнал?

– Намерения! Глупости. Чуваш ли се какво говориш! Но е напълно възможно да се влюби в някоя от тях. Затова трябва да го посетиш веднага след като се нанесе в къщата.

– Не виждам причина да го направя. Можеш да заведеш момичетата или да отидат сами, което вероятно ще бъде по-добре, защото си толкова красива, че господин Бингли може да хареса най-много теб.

– Ласкаеш ме, скъпи. Наистина бях красива, но вече не претендирам, че съм нещо изключително. Когато петте ѝ дъщери вече са пораснали, жената трябва да престане да мисли за собствената си красота.

– В подобни случаи на жената не ѝ остава почти никаква красота, за която да мисли.

– Скъпи, когато господин Бингли пристигне, наистина трябва да го посетиш.

– Не мога да ти обещавам.

– Помисли за дъщерите си. Представи си само как би се уредила една от тях. Сър Уилям и лейди Лукас са решили, че ще отидат в Недърфийлд, за да се запознаят с него по същата причина, а те нямат навик да ходят на гости на съседите си, които са дошли наскоро в нашия край. Непременно трябва да отидеш, защото няма да бъде удобно да го посетим преди теб.

– Страдаш от прекалено много скрупули. Смяя да твърдя, че господин Бингли ще се радва да се запознае с теб. Ще му изпратя по вас няколко реда, за да го уверя чистосърдечно, че съм съгласен да се ожени за която и да било от дъщерите ни, но ще похваля Лизи.

– В никакъв случай не бих го допуснала. Лизи с нищо не е по-добра от останалите ни дъщери и съм сигурна, че не притежава половината от красотата на Джейн и от доб-

родушието на Лидия. Но ти винаги я поставяш на първо място.

– Момичетата не разполагат с нищо, което би могло да бъде препоръчано – отвърна господин Бенет. – Глупави си и са невежи като всички останали момичета, но Лизи е по-находчива от сестрите си.

– Господин Бенет, как може да обиждаш собствените си деца? Прави ти удоволствие да ме дразниш. Нямах никаква милост към клетите ми нерви.

– Грещиш, скъпа. Изпитвам дълбоко уважение към нервите ти. Те са мои стари приятели. Най-малко от двайсет години те слушам със загриженост, докато ги споменаваш.

– Ох, ти не знаеш нищо за страданието ми!

– Надявам се обаче, че ще го преодолееш и че ще доживееш да видиш много млади мъже с годишен доход от четири хиляди лири, които пристигат в нашия край.

– Дори и да пристигнат двайсет такива мъже, това няма да ни е от полза, след като няма да ги посетиш.

– Можеш да бъдеш сигурна, скъпа, че когато станат двайсет, ще посетя всеки от тях.

Господин Бенет представляваше толкова странна смесица от остри реплики, саркастичен хумор, сдържаност и своенравие, че двайсет и три годишното ѝ съжителство с него не беше достатъчно на съпругата му, за да вникне в характера му. Нейният характер обаче лесно можеше да бъде схванат. Тя беше капризна, с ограничени умствени възможности и с объркани представи за света. Когато беше недоволна, си мислеше, че е нервна. Целта на живота ѝ беше да омъжи дъщерите си, а утехата ѝ – гостуванията и клюките.

Втора глава

Господин Бенет беше сред първите съседи на господин Бингли, които го посетиха. Дълго време се кани да отиде в Недърфийлд, но до последния момент уверяваше съпругата си, че не трябва да го прави. До следобеда, когато му отиде на гости, тя не знаеше за намеренията му. Тайната беше разкрита по следния начин. Наблюдавайки втората си по възраст дъщеря, която украсяваше една шапка, изведнъж той се обърна към нея с думите:

– Надявам се, Лизи, че господин Бингли ще я хареса.

– Няма как да разберам какво харесва господин Бингли – сопна му се съпругата му, – тъй като няма да му отидем на гости.

– Нали не си забравила, мамо – изрече Елизабет, – че ще го срещаме на баловете и че госпожа Лонг обеща да ни го представи.

– Не вярвам, че госпожа Лонг ще изпълни обещанието си, защото има две племеннички. Тя е себелюбива и лицемерна и аз нямам добро мнение за нея.

– И аз нямам добро мнение за нея – заяви господин Бенет. – И съм доволен от факта, че не зависите от благоволенията ѝ.

Госпожа Бенет се престори, че не смята за нужно да му отговори, но ѝ беше трудно да се владее и започна да се кара на една от дъщерите си.

– За бога, Кити, престани да кашляш! Имай милост към мен. Съсипваш ми нервите.

– Кити няма как да сдържа кашлицата си – изрече съпругът ѝ. – Просто е избрала лош момент.

– Не кашлям за удоволствие – отвърна Кити раздражено. – Кога ще се състои следващият бал, Лизи?

– След две седмици.

– Да, след две седмици – потвърди майка ѝ. – А госпожа Лонг ще се върне един ден преди бала и няма да може да ни представи на господин Бингли, защото все още няма да се е запознала с него.

– В такъв случай, скъпа, може да я изпревариш и да ѝ представиш господин Бингли.

– Това е невъзможно, господин Бенет, наистина е невъзможно, защото аз самата не го познавам. Защо ме дразниш?

– Възхищавам се на прозорливостта ти. Двуседмичното познанство не е достатъчно, за да разбереш какво представлява даден човек. Но ако ние не им представим господин Бингли, някой друг ще го направи, защото в крайна сметка госпожа Лонг и племенничките ѝ трябва да получат своя шанс. Госпожа Лонг ще го възприеме като любезен жест и тъй като ти не желаш да ѝ го окажеш, аз ще се заема с това.

Момичетата се взряха в баща си. Госпожа Бенет изрече задъхано:

– Глупости!

– Какво означава прочувственото ти възклицание? – попита я господин Бенет. – Нима смяташ за глупости формалностите на представянето и значението, което им се отдава? Изобщо не съм съгласен с теб. Какво мислиш по този въпрос, Мери? Ти си разсъдлива млада дама. Четеш сериозни книги и преписваш откъси от тях. – На Мери ѝ се искаше да каже нещо мъдро, но нищо не ѝ идваше наум. – Докато Мери си подрежда мислите – продължи баща ѝ, – нека да се върнем към господин Бингли.

– Дойде ми до гуша от господин Бингли! – изкрещя госпожа Бенет.

– Съжалявам. Защо не си ми казала досега? Ако знаех за това, сутринта нямаше да го посетя. Много жалко, защото вече се запознах с него.

Удивлението на дамите беше точно толкова силно, колкото на господин Бенет му се искаше, но най-силно беше удивлението на госпожа Бенет. След като вълнението отмина, тя заяви, че го е очаквала от него през цялото време.

– Колко мило от твоя страна, скъпи господин Бенет! Знаех си, че най-накрая ще успея да те убедя да го направиш. Бях сигурна, че обичаш момичетата прекалено много, за да ги лишиш от подобно познанство. Много съм доволна! Хареса ми шегата ти – ходил си сутринта при господин Бингли и чак сега ни каза.

– Хайде, Кити, вече можеш да кашляш на воля – изрече господин Бенет и докато говореше, излезе от стаята, изтощен от възторга на съпругата си.

– Какъв прекрасен баща имате, момичета! – възкликна госпожа Бенет, след като вратата се затвори. – Не знам как ще му се отблагодарите за добротата му, а също и на мен. Уверявам ви, че на нашата възраст не е много приятно да завързваш познанства всеки ден, но заради вас сме готови на всичко. Скъпа моя Лидия, макар че си най-малката ми дъщеря, смея да кажа, че господин Бингли ще танцува с теб на следващия бал.

– Това изобщо не ме плаши – отвърна решително Лидия, – защото, макар и да съм най-малката, съм най-високата.

Останалата част от вечерта премина в предположения за гостуването на господин Бингли и в обсъждане на времето, по което би било удобно да го поканят на обяд.